

Eenmalige behandeling tegen spoelwormen ook effectief

Tjerk Wiersma

Infecties met spoelwormen (*Ascaris lumbricoides*) komen ook in Nederland veelvuldig voor, maar geven zelden klachten zodat de huisarts maar weinig mensen met deze aandoening ziet. Bij kinderen in tropische gebieden is de ziektelast van spoelwormen evenwel hoog. De auteurs van deze cochrane-review bekeken de effectiviteit en veiligheid van middelen tegen *Ascaris lumbricoides* bij kinderen en volwassenen wereldwijd. Zij concluderen dat eenmalige doseringen van albendazol, mebendazol en ivermectine zeer effectief zijn en dat er geen verschillen zijn tussen deze middelen onderling.

De NHG-Behandelrichtlijn Worminfecties adviseert in voorkomende gevallen een driedaagse kuur met mebendazol 100 mg 2 dd, mede vanwege de ervaring met dit middel. Dit advies is conform de registratietekst en het *Farmacotherapeutisch Kompas*. Onderzoek met deze dosering van mebendazol wordt in de behandelrichtlijn echter niet beschreven. De auteurs van een recente cochrane-review bekeken de effectiviteit en veiligheid van albendazol, mebendazol en ivermectine bij kinderen en volwassenen met een bewezen *Ascaris lumbricoides*-infectie. De genezingspercentages bleken bij al deze middelen hoog, ook bij eenmalige dosering.

De reviewers includeerden 30 randomized controlled trials met in totaal 6442 patiënten uit Afrika, Azië en Centraal- of Zuid-Amerika. De leeftijd van de patiënten liep uiteen van 28 dagen tot 82 jaar. Bij een aanzienlijk deel van de trials was er kans op bias, onder andere door ontbreken van blindering, ontbrekende uitkomstgegevens of selectieve rapportage. Het primaire eindpunt van de review was het genezingspercentage dat werd vastgesteld met parasitologisch onderzoek van de feces. Het secundaire eindpunt betrof de *egg reduction rate* (ERR): het aantal wormeieren in de feces na behandeling gedeeld door het aantal voor de behandeling. Daarnaast keken de auteurs naar bijwerkingen.

In de trials met albendazol leidde een eenmalige dosis van 400 mg in 93% van de gevallen tot genezing. Met een eenmalige gift van 500 mg mebendazol en ivermectine in een dosering van 100 tot 400 microgram/kg lichaamsgewicht bedroegen de genezingspercentages respectievelijk 97 en 90%. De effectiviteit van meerdere giften met albendazol en meerdere giften mebendazol (overwegend 2 dd 100 mg gedurende 3 dagen, zoals in de NHG-Behandelrichtlijn) werd in de trials eveneens onderzocht, maar deze dosering veranderde het genezingspercentage niet noemenswaardig. Bij de patiënten die een placebo kregen was de kans op genezing (bepaald na 14 tot 60 dagen) met 16% aanzienlijk lager. De auteurs berekenden dat een eenmalige actieve behandeling de genezingskans met een

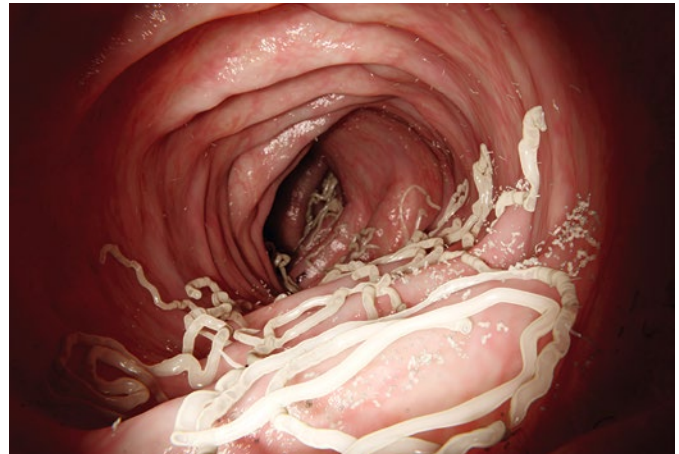

Foto: Shutterstock

factor 6,29 deed toenemen (95%-BI 3,91 tot 10,12). De kans op falen van de behandeling met een eenmalige dosis bedroeg 0,0 tot 30,3 % in de trials met albendazol; 0,0 tot 22,2 % in de trials met mebendazol en 0,0 tot 21,6 % in de trials met ivermectine. De ERR 60 dagen na behandeling was bij alle behandelingen hoog en bedroeg 96 tot 100%. Het bleek niet mogelijk te evalueren of de ernst van de worminfectie van invloed was op het genezingspercentage.

Ernstige bijwerkingen als ziekenhuisopnames, levensbedreigende complicaties of overlijden werden in de trials niet gezien. Mildere bijwerkingen betroffen vooral misselijkheid, braken, buikpijn, diarree, hoofdpijn en koorts en kwamen bij alle 3 de middelen ongeveer even frequent voor.

De auteurs concluderen dat eenmalige doseringen van albendazol, mebendazol en ivermectine zeer effectief zijn bij de behandeling van een infectie met *Ascaris lumbricoides* en dat er geen verschillen zijn tussen de middelen onderling. Herhaalde giften zijn niet aantoonbaar beter.

Voor wat betreft de NHG-Behandelrichtlijn Worminfecties betekent dit dat het advies een infectie met *Ascaris lumbricoides* te behandelen met 2 dd 100 mg mebendazol gedurende 3 dagen adequaat is, maar dat in de toekomst vanuit het oogpunt van gebruiksgemak beter een eenmalige dosering van 500 mg kan worden aanbevolen. ■

LITERATUUR

1. Conterno LO, Turchi MD, Corrêa I, Monteiro de Barros Almeida RA. Anthelmintic drugs for treating ascariasis. *Cochrane Database Syst Rev* 2020;4:CD010599.

Wiersma Tj. Eenmalige behandeling tegen spoelwormen ook effectief. *Huisarts Wet* 2020;63:DOI:10.1007/s21445-020-0849-5. NHG, Utrecht: dr. Tj. Wiersma, senior wetenschappelijk medewerker NHG, afdeling Richtlijnonwikkeling & Wetenschap en huisarts, twiersma@nhg.org Mogelijke belangverstengeling: de auteur was betrokken bij de totstandkoming van de NHG-Behandelrichtlijn Worminfecties.

Dit is een PEARL, bruikbare wetenschap voor de werkvloer op basis van de Cochrane Database of Systematic Reviews.